

Nota's, op 15 April/7 Mei 1954 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse en de Amerikaanse Regering gewisseld betreffende het Amerikaanse programma voor militaire aanschaffingen overzee („offshore procurement“)

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN EN VAN DE MINISTER ZONDER
PORTEFEUILLE

No. 1

**Ter Griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 29 Juni 1954.**

De wens, dat deze Overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer uiterlijk te kennen worden gegeven op 29 Juli 1954.

Wij hebben de eer U Hoogedelgestrenge mede te delen, dat in het hierbij overgelegde *Tractatenblad* 1954, no. 73, is geplaatst de tekst van de op 15 April/7 Mei 1954 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse en de Amerikaanse Regering gewisselde nota's betreffende het Amerikaanse programma voor militaire aanschaffingen overzee („offshore procurement“).

Hiernevens gelieve U Hoogedelgestrenge tevens een toelichtende nota aan te treffen bij de in genoemde nota's vervatte overeenkomst, welke ingevolge artikel 60, lid 2, van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeft alvorens in werking te kunnen treden.

Indien wij niet binnen dertig dagen na ontvangst van deze brief uw schriftelijke mededeling hebben ontvangen van de wens, te kennen gegeven door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer, houdende, dat genoemde overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, dan wel, indien wij binnen die termijn uw schriftelijke verklaring hebben ontvangen, dat, voor zoveel de Tweede Kamer aangaat, geen uitspraak wordt verlangd, wordt de goedkeuring van bovengenoemde overeenkomst geacht te zijn verleend, voor zoveel de Tweede Kamer betreft, tenzij door of namens de Eerste Kamer of door ten minste tien leden dier Kamer een uitspraak wordt verlangd.

*De Minister
zonder Portefeuille,*

J. LUNS.

*De Minister
van Buitenlandse Zaken,*

J. W. BEYEN.

Toelichtende nota

In het kader van haar buitenlandse hulpverlening heeft de Regering van de Verenigde Staten, zoals bekend is, de laatste jaren bijzondere aandacht besteed aan de ontwikkeling van het z.g. „offshore procurement programme“, waaronder dient te worden verstaan het programma voor de aanschaffingen, welke door Amerikaanse militaire autoriteiten worden verricht buiten de kusten van het Noordamerikaanse continent. Met name is dit programma tot ontwikkeling gebracht in West-Europa, waar de Amerikaanse strijdkrachten zowel aanschaffingen doen te eigen behoefte alsook bestellingen plaatsen voor goederen, welke vervolgens onder het militaire hulpprogramma aan andere landen worden geschonken. Van Amerikaanse zijde is thans voorgesteld om de samenwerking tussen de twee Regeringen bij de uitvoering van dit militaire aankoopprogramma op enkele punten nader te regelen.

De onderhavige overeenkomst, welke tot dit doel wordt aangegaan, omvat, naast enkele algemene beginselen, welke door de Regering van de Verenigde Staten aan de „offshore procurement“ ten grondslag zullen worden gelegd, o.m. bepalingen betreffende het gezamenlijk overleg en de wederzijdse uitwisseling van inlichtingen ter zake van de respectieve militaire aanschaffingsprogramma's, de beveiliging van gerubriceerde gegevens, de inspectie van onder offshore procurement geproduceerde goederen, de verlenging van in verband met de uitvoering van offshore-contracten noodzakelijke vergunningen en de status van de Amerikaanse aanschaffingsautoriteiten, de z.g. „contracting officers“.

Artikel 13, lid 1, stelt vast, dat, in overeenstemming met de bestaande Nederlandse wetgeving en jurisprudentie, eigendommen van de Amerikaanse Regering, verkregen krachtens

Aan

*de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal*

offshore procurement, in Nederland juridische immuniteit zullen genieten. Op overeenkomstige wijze zal de Regering van de Verenigde Staten in Nederland niet in rechte kunnen worden aangesproken in verband met aangelegenheden, welke voortvloeien uit offshore procurement-contracten. Deze bepaling is gebaseerd op de regels van het volkenrecht, zoals deze in de bestaande Nederlandse wetgeving worden erkend en in de Nederlandse jurisprudentie worden geïnterpreteerd. Zij betekent niet meer dan de erkenning van een bestaande toestand.

Artikel 17 bepaalt, dat de Nederlandse Regering op offshore procurement-contracten, welke tussen haar en de Amerikaanse Regering worden gesloten, geen winst, van welke aard ook, zal maken, inclusief winst, welke voortvloeit uit wisselkoersschommelingen, hetgeen naar de mening van de ondergetekenden een aanvaardbaar beginsel is. Hiertegenover is echter bepaald, dat eventuele verliezen, op bepaalde contracten geleden, zullen worden gecompenseerd met eventuele winsten, gemaakt op andere contracten, een en ander berekend over de periode tot eind 1954, welke periode in onderlinge overeenstemming zal kunnen worden verlengd.

Zoals in artikel 12 wordt vermeld, is eveneens overeenstemming bereikt over standaardclausules, welke kunnen worden gebruikt in offshore procurement-contracten, die tussen de twee Regeringen worden gesloten. Dit z.g. modelcontract is als bijlage aan de overeenkomst toegevoegd. De bedoeling, welke bij de opstelling van deze clausules heeft voorgelegen, is, om door deze voorbereiding de werkzaamheden van de Amerikaanse aanschaffingsofficieren, die in het algemeen onder zeer verschillende omstandigheden in een groot aantal Europese landen tegelijkertijd moeten contracteren, zoveel mogelijk te vereenvoudigen. Voor de overeenkomsten, die de Amerikaanse Regering rechtstreeks met het Nederlandse bedrijfsleven afsluit, maakt zij over het algemeen gebruik van dezelfde standaardclausules als ook in Amerika zelf worden toegepast. Deze clausules zijn echter niet altijd geschikt om integraal te worden overgenomen in contracten, die tussen twee Regeringen worden gesloten, gezien de daarbij in bepaalde opzichten anders liggende verhoudingen.

In artikel 4 van de algemene overeenkomst is uitdrukkelijk gesteld, dat de Nederlandse Regering er de voorkeur aan geeft, dat de Amerikaanse Regering rechtstreeks met het Nederlandse bedrijfsleven zal contracteren. In enkele gevallen stelt de Amerikaanse Regering het echter op prijs het contract met de Nederlandse Regering te sluiten, die harerzijds dan met het bedrijfsleven doorcontracteert. Verwezen zij hier naar de contracten betreffende de mijnvegers, de onderzeebootjagers en de Hunter jachtvliegtuigen, welke gedurende de afgelopen jaren werden gesloten. Voor dergelijke gevallen zijn nu de onderhavige standaardclausules opgesteld, die op zich zelf geen volledig contract vormen, doch slechts een minimum, dat in afzonderlijke gevallen, voor zover nodig en toepasselijk, zal kunnen worden aangevuld en gewijzigd met andere clausules.

In verband met de wenselijkheid van een goede samenwerking bij de uitvoering van de Amerikaanse offshore procurement in Nederland stellen de ondergetekenden het op prijs, dat de onderhavige overeenkomst spoedig van kracht zal worden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,

J. LUNS.

De Minister van Financiën,

VAN DE KIEFT.

De Minister van Oorlog en van Marine,

C. STAF.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.